

**ВІКТАРЫНА ДЛЯ
ШКОЛЬНІКАУ**
па тэме «Змена клімату»

Empowered lives.
Resilient nations.

Правілы віктарыны

Кліматычная віктарына – гульня, аснову якой складаюць карткі з займальнымі пытаннямі па тэме «Змена клімату». Пытанні віктарыны дапаўняюць дапаможнік «Кліматычная шкатулка», яны дапамогуць лепш засвоіць і хутка паўтарыць матэрыял.

У камплект уваходзяць 100 картак з пытаннямі. На кожнае пытанне прапанована на выбар чатыры варыянты адказу, з якіх толькі адзін правільны. За кожны правільны адказ удзельніку віктарыны залічваецца адзін бал. Прамагае той удзельнік, які набярэ найбольшую колькасць балаў.

Усе пытанні кліматычнай віктарыны разбіты на тры тэмы ў адпаведнасці з раздзеламі дапаможніка «Кліматычная шкатулка»:

1. Праблема змены клімату.
2. Як змены клімату ўплываюць на прыроду і чалавека.
Ці можна адаптавацца да непазбежных наступстваў?
3. Як прадухіліць небяспечныя змены клімату?

Спіс правільных адказаў на пытанні ў дапамогу вядучаму прыведзены на асобнай картцы «Адказы».

ПРАБЛЕМА ЗМЭНЫ КЛІМАТУ

1

Сярэдняя тэмпература паветра на Зямлі ў параўнанні з сярэдняй XIX стагоддзя:

Варыянты адказу

А

не змянілася;

Б

паменшылася;

В

вырасла;

Г

рэзка вырасла, затым зноў паменшылася.

2

На колькі павялічылася тэмпература на Зямлі за апошнія 150 гадоў?

Варыянты адказу

А

На 1 °С;

Б

на 2 °С;

В

на 5 °С;

Г

на 10 °С.

3

Паветраная абалонка Зямлі называецца:

Варыянты адказу

А

гідрасфера;

Б

літасфера;

В

атмасфера;

Г

крыясфера.

4

Клімат - гэта:

Варыянты адказу

А

шматгадовы рэжым надвор'я
на дадзенай тэрыторыі;

Б

характарыстыка надвор'я, якая
ўказвае на частату выпадзення
ападкаў;

В

стан надвор'я на працягу тыдня;

Г

уражанні старажылаў, прыметы надвор'я.

5

Які з гэтых параметраў не выкарыстоўваецца для характарыстыкі клімату дадзенай мясцовасці?

Варыянты адказу

А

Тэмпература паветра;

Б

рэжым выпадзення ападкаў;

В

пануючыя вятры;

Г

даўжыня.

6

Які тып клімату пераважае ў
Рэспубліцы Беларусь?

Варыянты адказу

А

Міжземнаморскі;

Б

умераны марскі;

В

умераны мусонны;

Г

умераны кантынентальны.

7

Больш вільготны клімат характэрны для:

Варыянты адказу

А

Ірландыі;

Б

Манголіі;

В

Паўночнай Афрыкі;

Г

Грэцыі.

8

Для якога кліматичнага пояса характэрны пастаянная высокая тэмпература паветра і вялікая колькасць ападкаў, якія выпадаюць раўнамерна на працягу года?

Варыянты адказу

А

Для экватарыяльнага;

Б

для субэкватарыяльнага;

В

для трапічнага;

Г

для субтрапічнага.

9

Вызначце тып клімату: «Летам сярэдня тэмпература $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$, зімой - $+20\text{ }^{\circ}\text{C}$, ападкаў выпадае многа, але ў асноўным у летні перыяд».

Варыянты адказу

А

Экватарыяльны;

Б

субэкватарыяльны;

В

трапічны;

Г

субтрапічны.

10

Якія паветраныя масы дзейнічаюць зімой у субэкватарыяльным кліматычным поясе Паўночнага паўшар'я?

Варыянты адказу

А

Арктычныя;

Б

умераныя;

В

экватарыяльныя;

Г

трапічныя.

11

Для якого типу повітряних мас характерні висока температура і низька вологість?

Варіанти відповідей

А

Для арктичних;

Б

для помірних;

В

для екваторіальних;

Г

для тропічних.

12

Месца на планеце, дзе зафіксавана самая
высокая тэмпература паветра ў цені -
+56,7 °С:

Варыянты адказу

А

пустыня Наміб;

Б

Мёртвае мора;

В

Даліна Смерці;

Г

пустыня Сахара.

13

Дзе пацяпленне клімату адбываецца найхутчэй?

Варыянты адказу

А

У Паўднёвай Еўропе;

Б

у трапічных шыратах;

В

у Арктыцы;

Г

у Паўднёвым паўшар'і.

14

Як называецца навука, якая займаецца назіраннямі, вывучэннем і прагназаваннем надвор'я?

Варыянты адказу

А

Кліматалогія;

Б

гідралогія;

В

гляцыялогія;

Г

метэаралогія.

15

Што вивучае навука палеакліматалогія?

Варыянты адказу

А

Сучасныя змены клімату, звязаныя з дзейнасцю чалавека;

Б

клімат мінулага;

В

кліматычныя ўмовы ў гарах;

Г

клімат будучыні.

16

Які з гэтых метадаў вучоныя
выкарыстоўваюць, каб даведацца, які быў
клімат на Зямлі сотні тысяч гадоў таму?

Варыянты адказу

А

Вывучэнне гадавых кольцаў дрэў;

Б

вывучэнне пазуркаў паветра на
антарктычных ільдах;

В

вывучэнне здымкаў касмічных спадарожнікаў;

Г

вывучэнне дадзеных метэаралагічных
назіранняў.

17

Калі закончыўся апошні ледніковы перыяд?

Варыянты адказу

А

Каля 100 гадоў таму;

Б

каля 1000 гадоў таму;

В

каля 10 000 гадоў таму;

Г

каля 100 000 гадоў таму.

18

Калі, згодна з прагнозам вучоных, можа надысці наступны ледніковы перыяд?

Варыянты адказу

А

Ніколі;

Б

праз 1-3 млн гадоў;

В

праз 10-30 тыс. гадоў;

Г

праз 100-300 гадоў.

19

Які з пералічаных фактараў аказвае толькі кароткатэрміновы ўплыў на клімат (у маштабе некалькіх гадоў ці дзесяцігоддзяў)?

Варыянты адказу

А

Рух мацерыкоў;

Б

вывяржэнне вулкана;

В

змяненне вугла нахілу зямной восі;

Г

выкіды парніковых газаў, звязаных з дзейнасцю чалавека.

20

Як вывяржэнні вулканаў уплываюць на клімат?

Варыянты адказу

А

Ніяк не ўплываюць;

Б

прыводзяць да павышэння тэмпературы;

В

прыводзяць да паніжэння тэмпературы;

Г

дзесьці прыводзяць да павышэння тэмпературы, дзесьці да паніжэння.

21

Які з пералічаных газаў - парніковы?

Варыянты адказу

А

Азот (N_2);

Б

вуглякіслы газ (CO_2);

В

чадны газ (CO);

Г

кісларод (O_2).

22

На які парніковы газ прыпадае 75 % усіх выкідаў, звязаных з дзейнасцю чалавека?

Варыянты адказу

А

На метан (CH_4);

Б

на вуглякіслы газ (CO_2);

В

на гексафтарыд серы (SF_6);

Г

на аксід дызоту (N_2O).

НАСТУПСТВЫ ЗМЕНИ КЛИМАТУ

23

Пры пацяпленні клімату ўзровень Сусветнага акіяна:

Варыянты адказу

А

павышаецца;

Б

паніжаецца;

В

не мяняецца;

Г

немагчыма ацаніць.

24

Варьянты адказу

Якая з пералічаных краін будзе пакутаваць больш за іншыя, калі ўзровень акіяна падыецца больш чым на метр да канца бягучага стагоддзя?

А

Бангладэш;

Б

Швейцарыя;

В

Аўстрыя;

Г

Непал.

25

Для якога з пералічаных гарадоў павышэнне ўзроўню Сусветнага акіяна не ўяўляе небяспекі?

Варыянты адказу

А

Для Бангкока;

Б

для Новага Арлеана;

В

для Шанхая;

Г

для Вены.

26

Што такое «ядомы»?

Варьянты адказу

А

Ядомыя расліны ў тайговым лесе;

Б

старыя, перасохлыя ручвы рэк;

В

цюлені, якія становяцца лёгкай здабычай
белых мядзведзяў;

Г

астравы, якія разбураюцца і знікаюць пад
дзеяннем прыбоеў.

27

У якім з гэтых рэгіёнаў свету часцей за ўсё ўтвараюцца тарнада або смерчы?

Варыянты адказу

А

У Цэнтральнай Азіі;

Б

у Арктыцы;

В

на Заходнім узбярэжжы Афрыкі;

Г

у Цэнтральных і Паўднёвых штатах ЗША.

28

На частоту ўзнікнення якіх з пералічаных небяспечных прыродных з'яў змена клімату ніяк не можа паўплываць?

Варыянты адказу

А

Засухі;

Б

землятрусы;

В

смерчы або тарнада;

Г

снежныя лавіны.

29

Якое жыллё эскімосы не змогуць пабудаваць без снегу?

Варыянты адказу

А

Юрту;

Б

іглу;

В

аіл;

Г

вігвам.

30

Самая богатая по видовому разнообразию экосистема:

Варианты ответа

А

коралловые рифы;

Б

тайговый лес;

В

трапичный лес;

Г

африканская саванна.

31

На якія экасістэмы не ўплывае павышэнне ўзроўню і рост тэмпературы Сусветнага акіяна?

Варыянты адказу

А

На салёныя маршы;

Б

на каралавыя рыфы;

В

на альпійскія лугі;

Г

на мангравыя лясы.

32

Ты можаш лічыць сябе за экатурыста,
калі:

Варьянты адказу

А

гатуеш у паходзе ежу на вогнішчы;

Б

падарожнічаеш па самых прыгожых
месцах на планеце;

В

назіраеш за рэдкімі жывёламі;

Г

імкнешся ў падарожжах паменшыць свой
уплыў на прыроду.

33

Колькі нацыянальных паркаў у
Рэспубліцы Беларусь?

Варыянты адказу

А

2;

Б

3;

В

4;

Г

5.

34

Біясферны запаведнік - гэта месца,
дзе ахоўваецца:

Варыянты адказу

А

уся біясфера;

Б

тыповыя прыродныя згуртаванні;

В

рэдкаія віды паляўнічых жывёл;

Г

самыя прыгожыя прыродныя аб'екты.

35

Якія асабліва ахоўныя прыродныя тэрыторыі ў Рэспубліцы Беларусь маюць статус біясфернага запаведніка?

Варыянты адказу

А

Бярэзінскі біясферны запаведнік і Нацыянальны парк «Прыпяцкі»;

Б

Бярэзінскі біясферны запаведнік і Нацыянальны парк «Нарачанскі»;

В

Бярэзінскі біясферны запаведнік і Нацыянальны парк «Браслаўскія азёры»;

Г

Бярэзінскі біясферны запаведнік і Нацыянальны парк «Белавежская пушча».

36

Які кліматычны фактар вызначае становішча паўночнай мяжы тайгі?

Варыянты адказу

А

Тэмпература;

Б

колькасць ападкаў;

В

атмасферы ціск;

Г

воблачнасць.

37

Які кліматычны фактар вызначае становішча паўднёвай мяжы лесу ва ўмераным кліматычным поясе Паўночнага паўшар'я?

Варыянты адказу

А

Тэмпература;

Б

колькасць ападкаў;

В

атмасферны ціск;

Г

воблачнасць.

38

Якая з пералічаных парод дрэў
найбольш распаўсюджана ў Беларусі?

Варыянты адказу

А

Дуб чарэшчаты;

Б

елка еўрапейская;

В

сасна звычайная;

Г

бяроза абвіслая.

39

Па тэрыторыі Беларусі праходзяць межы арэалаў трох лесаўтваральных парод:

Варыянты адказу

А

Елкі еўрапейская, вольхі шэрай, граба звычайнага;

Б

Сасны звычайнай, елкі еўрапейскай, дуба чарэшчатага;

В

Дуба чарэшчатага, бярозы абвіслай, елкі еўрапейскай;

Г

Вольхі чорнай, вольхі шэрай, сасны звычайнай.

40

Ва Усходняй Сібіры адзначаецца наступленне сасновых лясоў на стэпавыя экасістэмы. Якая кліматычная прычына гэтай з'явы?

Варыянты адказу

А

Павелічэнне тэмпературы;

Б

памяншэнне тэмпературы;

В

павелічэнне колькасці ападкаў;

Г

памяншэнне колькасці ападкаў.

41

У маладых лясах паглынне вугляроду:

Варыянты адказу

А

высокае;

Б

нізкае;

В

не адбываецца;

Г

маладыя лясы губляюць вуглярод.

42

Як суадносяцца выдзеленне і паглынанне вугляроду ў лясах, дзе многа старых дрэў?

Варыянты адказу

А

Паглынаецца больш, чым выдзяляецца;

Б

выдзяляецца больш, чым паглынаецца;

В

паглынаецца прыблізна роўна выдзяленню;

Г

старыя дрэвы не могуць паглынаць вуглярод.

43

Як лясы Канады ўплываюць на колькасць вугляроду ў атмасферы?

Варыянты адказу

А

З'яўляюцца сцёкам вугляроднага газу;

Б

з'яўляюцца крыніцай вугляроднага газу;

В

выдзяленне роўнае паглыннанню;

Г

газаабмен з атмасферай адсутнічае.

44

Большая частка запасаў прэснай
вады на Зямлі засяроджана ў:

Варыянты адказу

А

азёрах;

Б

рэках;

В

ледніках;

Г

падземных водах.

45

70 % усёй прэснай вады, якую ўжывае чалавек, выкарыстоўваецца для:

Варыянты адказу

А

піцця;

Б

прыгатаванне ежы;

В

санітарных патрэб;

Г

арашэння палёў.

46

Самае вялікае па плошчы возера Беларусі -

Варыянты адказу

А

Нарач;

Б

Асвейскае;

В

Чырвонае;

Г

Доўгае.

47

Якую з рэк Беларусі называюць
«Беларускай Амазонкай»?

Варыянты адказу

А

Прыпяць;

Б

Днепр;

В

Нёман;

Г

Бярэзіна.

48

Якая рака на тэрыторыі Беларусі мае самы вялікі па плошчы рачны басейн?

Варыянты адказу

А

Днепр;

Б

Прыпяць;

В

Нёман;

Г

Бярэзіна.

49

Асноўны індыкатар змены клімату ў гарах - гэта:

Варыянты адказу

А

раставанне леднікоў;

Б

скарачэнне папуляцыі горных суслікаў;

В

перасыханне горных рэк;

Г

памяншэнне колькасці ападкаў.

50

Назва якога твора, прысвечанага гарам, можа стаць фантастычным з прычыны змен клімату:

Варьянты адказу

А

Р. Бёрнс «Скалістыя горы, дзе спяць аблогі...»;

Б

М.Ю. Лермантаў «Каўказскі нявольнік»;

В

Э. Брантэ «Навальнічны перавал»;

Г

Э. Хэмінгуэй «Снягі Кіліманджара».

51

Сель у гарах - гэта:

Варыянты адказу

А

маса снегу, якая падае або саслізгвае па схіле;

Б

моцная паводка;

В

гразекаменны паток;

Г

ураганны вецер.

52

Чаму праз змены клімату некаторыя ледніковыя азёры ўяўляюць вялікую небяспеку?

Варыянты адказу

А

Утвараюцца шкодныя хімічныя злучэнні ў вадзе.

Б

Вада становіцца занадта гарачай праз рост тэмпературы.

В

Праз раставанне леднікоў узровень вады ў возеры павышаецца, што можа прывесці да паводкі і селі.

Г

У азёрах з'яўляюцца небяспечныя насякомыя, укусы якіх балючыя.

53

Якая з пералічаных галін гаспадаркі, характэрных для горных рэгіёнаў, менш за іншых схільныя да ўздзеяння змены клімату?

Варыянты адказу

А

Турызм;

Б

здабыча карысных выкапняў;

В

сельская гаспадарка;

Г

вытворчасць гідраэлектраэнергіі.

54

Якую частку тэрыторыі Расіі займае шматгадовая мерзлата?

Варьянты адказу

А

80%;

Б

60%;

В

30%;

Г

20%.

55

На колькі скарацілася плошча льдоў у Арктыцы за апошнія 40 гадоў?

Варьянты адказу

А

На 10 %;

Б

на 20 %;

В

на 50 %;

Г

на 100 %.

56

Якая з пералічаных з'яў, звязаных са зменай клімату, у найменшай ступені ўплывае на жыццё людзей і экасістэмы ў Арктыцы?

Варыянты адказу

А

Узмацненне вятроў (мяцеліцы і штармы);

Б

скарачэнне плошчы і таўшчыні марскіх ільдоў;

В

працяглыя хвалі спёкі ў летні перыяд;

Г

раставанне шматгадовай мерзлаты.

57

Што такое «востраў цеплыні»?

Варыянты адказу

А

Востраў, размешчаны ў трапічных шыратах;

Б

востраў, якому пагражае поўнае затапленне праз пад'ём узроўню мора;

В

цэнтр вялікага горада, дзе больш высокая тэмпература ў параўнанні з ускраінамі;

Г

участак лесу, выгаралы пасля пажару.

58

Хто з гэтых людзей у першую чаргу можа застацца без працы з прычыны пацяплення клімату?

Варыянты адказу

А

Банкір у Сінгапуры;

Б

настаўнік у Індыі;

В

фермер у Кеніі;

Г

пажарны ў Мексіцы.

59

Каго з гэтых людзей можна назваць кліматычным мігрантам?

Варьянты адказу

А

Нямецкага пенсіянера, які пераехаў жыць на мора ў Турцыю.

Б

Турэцкага рабочага, які з'ехаў на заробкі ў Германію.

В

Жыхара Гаіці, які пераехаў у ЗША, бо яго вёска была разбурана моцным ураганам.

Г

Фермера з паўднёвага штата Тэхас, які пераехаў у паўночны штат Мантаната, дзе яму прапанавалі больш высокую зарплату.

60

Колькі людзей ва ўсім свеце жыве за мяжой беднасці?

Варыянты адказу

А

50 %;

Б

35 %;

В

15 %;

Г

7 %.

61

Насельніцтва якой з пералічаных краін мае самыя нізкія даходы?

Варьянты адказу

А

Бразілія;

Б

Германія;

В

Туркменістан;

Г

Эфіопія.

ЗМЯКЧЭННЕ НАСТУПСТВАЎ ЗМЭНЫ КЛІМАТУ І ВУГЛЯРОДНЫ СЛЕД

62

Асноўная крыніца выкідаў парніковых газаў,
звязаная з дзейнасцю чалавека, -

Варыянты адказу

А

высечка лясоў;

Б

аўтамабільны транспарт;

В

вытворчасць і ўжыванне энергіі;

Г

сельская гаспадарка.

63

Яка країна викидає найбільшу кількість парникових газів?

Варьянты адказу

А

ЗША;

Б

Кітай;

В

Расія;

Г

Вялікабрытанія.

64

Якая з пералічаных крыніц энергіі
неўзнаўляльная?

Варыянты адказу

А

Прылівы і адлівы;

Б

біяпаліва;

В

нафта;

Г

сонечная энергія.

65

Якая з пералічаных крыніц энергіі не з'яўляецца вугляроднай сыравінай?

Варыянты адказу

А

Уран;

Б

прыродны газ;

В

торф;

Г

буры вугаль.

66

На якую крыніцу энергіі прыходзіцца больш за ўсё энергіі, якую ўжываюць у свеце?

Варыянты адказу

А

На прыродны газ;

Б

на нафту;

В

на дрывы;

Г

на энергію ветру.

67

Пры выкарыстанні якой з пералічаных крыніц энергіі выкіды парніковых газаў будуць мінімальны?

Варыянты адказу

А

Буры вугаль;

Б

прыродны газ;

В

энергія Сонца;

Г

нафта.

68

Якая крыніца энергіі дае больш за ўсё выкідаў парніковых газаў на адзінку энергіі, якую вырабляюць?

Варыянты адказу

А

Вугаль;

Б

сонечная энергія;

В

нафта;

Г

прыродны газ.

69

Якое рэчыва нельга атрымаць з нафты?

Варыянты адказу

А

Шкло;

Б

рызіну;

В

пластмасу;

Г

газ.

70

Чым адрозніваецца цеплаэлектрацэнтраль (ЦЭЦ) ад цеплаэлектрастанцыі (ЦЭС)?

Варыянты адказу

А

На ЦЭЦ адбываецца награванне вады, на ЦЭС - вырабляецца электрычнасць.

Б

На ЦЭЦ вырабляецца электрычнасць для вялікіх гарадоў, на ЦЭС - для невялікіх гарадоў і пасёлкаў.

В

На ЦЭЦ вырабляюцца электрычнасць і цяпло, на ЦЭС - толькі электрычнасць.

Г

ЦЭЦ - гэта цэнтральная размеркавальная станцыя, якая атрымлівае энергію ад сеткі менш буйных ЦЭС.

71

У чым галоўная праблема атамных станцый?

Варыянты адказу

А

Яны вырабляюць больш за ўсё вуглякіслага газу.

Б

Яны ствараюць небяспечныя радыеактыўныя адыходы, ёсць рызыка ўзнікнення катастрафічных аварый.

В

Складана выбраць прыдатную для будаўніцтва станцыі пляцоўку.

Г

Ядзернага паліва ў зямных нетрах амаль не засталася.

72

Афшорныя ветрапаркі будуюцца:

Варыянты адказу

А

на сушы ўздоўж берагавой лініі;

Б

пасярод акіяна;

В

у гарах;

Г

у моры непадалёк ад берага.

73

Ці лічыцца біямаса ўзнаўляльнай крыніцай энергіі?

Варыянты адказу

А

Не, бо рэшткі старажытных арганізмаў у глыбіні зямной кары не папаўняюцца.

Б

Не, бо яе энергія пры спальванні пераўтвараецца ў электрычную.

В

Так, бо энергія не можа знікнуць.

Г

Так, бо расліны вырастаюць ізноў.

74

У Бразіліі 1/5 частка аўтамабільнага паліва
вырабляецца з:

Варыянты адказу

А

лупіны бананаў;

Б

кафейнага зерня;

В

цукровага трыснягу;

Г

какосавага алею.

75

Якая з электрастанцый не звязана з
гідраэнергетыкай?

Варыянты адказу

А

ГЭС;

Б

ДРЭС;

В

ГАЭС;

Г

ПЭС.

76

Варыянты адказу

У якой з гэтых еўрапейскіх краін, вядомых вулканічнай актыўнасцю, 1/3 усёй электраэнергіі вырабляецца не геатэрмальных электрастанцыях?

А

У Іспаніі;

Б

у Італіі;

В

у Ісландыі;

Г

у Ірландыі.

77

Варыянты адказу

Якая частка ад агульнага аб'ёму
электраэнергіі, якую вырабляюць у свеце,
прыходзіцца на ўзнаўляльныя крыніцы
(гідраэлектрастанцыі ўключна)?

А

Менш за 5 %;

Б

10 %;

В

15 %;

Г

больш за 20 %.

78

Якая краіна ўпершыню ў свеце стала
вырабляць больш за 40 % электраэнергіі
на ветраных электрастанцыях?

Варыянты адказу

А

Аўстралія;

Б

Данія;

В

ЗША;

Г

Вялікабрытанія.

79

У якім горадзе найбольш эфектыўна
выкарыстоўваць энергію сонца?

Варыянты адказу

А

У Каіры;

Б

у Осла;

В

у Лондане;

Г

у Маскве.

80

У якій країні пабудавана першая ў свеце прыліўная электрастанцыя?

Варыянты адказу

А

У Японіі;

Б

у Вялікабрытаніі;

В

у Францыі;

Г

у ЗША.

81

Што абазначае маркіроўка «клас А» на электрапрыборах, зробленых у краінах Еўрапейскага саюза?

Варыянты адказу

А

Прыборы зроблены на энергазберагальных заводах.

Б

Менавіта гэтыя прыборы самыя бяспечныя ў побыце.

В

Прыборы найбольш магутныя.

Г

Прыборы ўжываюць найменш электраэнергіі.

82

Якія паказчыкі вымяраюць прыборы
цэплавізары?

Варыянты адказу

А

Страты цяпла труб жылых дамоў і
грамадскіх будынкаў;

Б

размеркаванне тэмпературы любой
паверхні, напрыклад сцяны дома;

В

выкіды вуглякіслага газу
ад прамысловых прадпрыемстваў;

Г

расход цяпла для награвання памяшканняў.

83

Якія дзеянні па павышэнні тэмпературы ўнутры памяшкання не з'яўляюцца экалагічнымі?

Варыянты адказу

А

Выкарыстанне электрычных награвальнікаў;

Б

выкарыстанне адбівальнікаў цяпла за радыятарамі ацяплення;

В

уцяпленне ўваходных дзвярэй;

Г

герметызацыя шчылін у аконных праёмах.

84

Чаму для асвятлення пажадана
выкарыстоўваць святлодыёдныя лампы, хаця
яны і даражэйшыя за энергаберагальныя?

Варыянты адказу

А

У іх больш разнастайны дызайн, які
падыходзіць пад розныя тыпы святільняў.

Б

Іх можна выкідаць у звычайныя кантэйнеры
для смецця, яны не патрабуюць асаблівых
правіл утылізацыі.

В

У іх не змяшчаецца патэнцыяльна
небяспечная ртуць, і яны служаць даўжэй,
ужываючы менш энергіі.

Г

Іх немагчыма разбіць, бо яны зроблены
з асабліва моцнага пластыка.

85

Што такое вугляродны след?

Варьянты адказу

А

Выкіды вуглякіслага газу ў атмасферу планеты ад усіх прамысловых прадпрыемстваў.

Б

Сукупнасць запасаў вугляроду ў лясах Зямлі.

В

Сукупнасць выкідаў усіх парніковых газаў, вырабленых чалавекам, арганізацыяй, мерапрыемствам, прадуктам, горадам, дзяржавай прама ці ўскосна.

Г

Запасы вугляроду, які пераходзіць у вуглякіслы газ у працэсе спальвання нафты і прыроднага газу для атрымання электраэнергіі.

86

Што такое эквівалент CO₂?

Варьянты адказу

А

Аб'ём вуглякіслага газу, які выкідваецца ў атмасферу некалькімі аналагічнымі прадпрыемствамі ці арганізацыямі.

Б

Аб'ём эканоміі паліва, якое расходуюцца на атрыманне цяпла ў будынках.

В

Параўнанне любога газу з CO₂ ва ўздзеянні на клімат.

Г

Аб'ём усіх парніковых газаў, якія выдзяляюцца пры любой дзейнасці, для зручнасці падліку і ўспрымання прыведзены да аб'ёму вуглякіслага газу.

87

Што нам дапамагае вызначыць
энергаэфектыўнасць хатніх прыбораў?

Варыянты адказу

А

Этыкеткі энергаэфектыўнасці;

Б

паказанні электралічыльніка;

В

тэрмін службы прыбора;

Г

матэрыял, з якога зроблены прыбор.

88

Як чалавек ці кампанія могуць кампенсаваць свой вугляродны след?

Варыянты адказу

А

Выбраць новыя энергаэфектыўныя прыборы;

Б

выключаць прыборы і асвятленне, калі яны не выкарыстоўваюцца;

В

паменшыць колькасць асвятляльных прыбораў;

Г

саджаць дрэвы.

89

На які від транспорту прыходзіцца
найбольшая колькасць выкідаў парніковых
газаў?

Варыянты адказу

А

На чыгуначны;

Б

на марскі;

В

на авіяцыйны;

Г

на аўтамабільны.

90

Што такое «карпул»?

Варыянты адказу

А

Новы від аўтамабіля на сонечнай батарэі;

Б

сумесныя паездкі на аўтамабілі са спадарожнікамі;

В

экалагічны стандарт для аўтамабільных рухавікоў;

Г

спецыяльныя паркоўкі для электрамабіляў.

91

Які спосаб перамяшчэння па горадзе
найбольш прыязны для клімату?

Варыянты адказу

А

Грамадскі транспарт, напрыклад аўтобус;

Б

асабісты аўтатранспарт, але з малым
расходам паліва;

В

веласіпед;

Г

карпул - сумесныя паездкі некалькіх
чалавек на адным аўтамабілі куды-
небудзь, напрыклад на працу.

92

Актыўны дом - гэта дом, у якім:

Варыянты адказу

А

не выкарыстоўваецца энергія;

Б

вырабляецца энергія;

В

усё кіруецца камп'ютарнай сістэмай;

Г

жывуць актывісты экалагічнага руху.

93

Пасіўны дом у паўночных краінах - гэта дом, які:

Варыянты адказу

А

не выкарыстоўвае энергію;

Б

вельмі добра ўцеплены і амаль не губляе энергію;

В

не адпавядае будаўнічым нормам;

Г

не выкарыстоўвае камп'ютарнае рэгуляванне.

94

Больш за ўсё цяпла з дома выходзіць праз:

Варыянты адказу

А

падлогу;

Б

вокны;

В

сцены;

Г

столь.

95

Якое смецце раскладаецца даўжэй за ўсіх?

Варыянты адказу

А

Папера;

Б

харчовыя адыходы;

В

пластык;

Г

жалеза.

96

З якой торбай лепш за ўсё хадзіць па пакупкі ў магазін, каб знізіць свой вугляродны след?

Варыянты адказу

А

Торба не трэба: у магазіне можна набыць аднаразовы поліэтыленавы пакет;

Б

са сваім поліэтыленавым пакетам;

В

з папяровым пакетам;

Г

з ільняной або баваўнянай.

97

У якіх прадуктаў, якія вы з бацькамі купляеце, найменшы вугляродны след?

Варыянты адказу

А

У прадуктаў мясцовай вытворчасці;

Б

у прадуктаў, зробленых у іншым рэгіёне краіны;

В

у прадуктаў, прывезеных з суседніх краін;

Г

у экзатычных прадуктаў з далёкіх краін.

98

Якая парада па энергаэфектыўным
выкарыстанні рондаляў правільная?

Варыянты адказу

А

Дно рондаля павінна быць увагнутым;

Б

вечка павінна быць закрытай;

В

дно павінна быць крыху меншым, чым гарэлка;

Г

рондаль павінен быць увесь час адкрытым.

99

Што з пералічанага ніжэй з'яўляецца
экалагічным рухам у сферы кліматычнай
адукацыі ў свеце і Беларусі?

Варыянты адказу

А

Зялёныя аптэкі;

Б

Зялёныя школы;

В

Зялёныя дарогі;

Г

Зялёная эканоміка.

100

Рэспубліка Беларусь ратыфікавала
(далучылася) Рамачную канвенцыю ААН
аб змене клімату ў ... годзе.

Варыянты адказу

А

1992;

Б

2000;

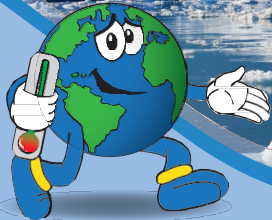
В

2010;

Г

2018.

ВІКТАРЫНА ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ па тэме «Змена клімату»

Адказы

Адказы

1. в	14. г	27. г	40. в	53. б	66. б	79. а	92. б
2. а	15. б	28. б	41. а	54. б	67. в	80. в	93. б
3. в	16. б	29. б	42. в	55. б	68. а	81. г	94. б
4. а	17. в	30. в	43. а	56. в	69. а	82. б	95. в
5. г	18. в	31. в	44. в	57. в	70. в	83. а	96. г
6. г	19. б	32. г	45. г	58. в	71. б	84. в	97. а
7. а	20. в	33. в	46. а	59. в	72. г	85. в	98. б
8. а	21. б	34. б	47. а	60. б	73. г	86. г	99. б
9. б	22. б	35. г	48. а	61. г	74. в	87. а	100. б
10. г	23. а	36. а	49. а	62. в	75. б	88. г	
11. г	24. а	37. б	50. г	63. б	76. в	89. г	
12. в	25. г	38. в	51. в	64. в	77. г	90. б	
13. в	26. г	39. а	52. в	65. а	78. б	91. в	